

Preventie!

Net voor de zomer maakte het Vlaams Syndicaat van Preventieadviseurs (VSP) in zijn jaarverslag van 2007 een bilan op van de preventiesituatie in de podiumkunstensector. Een document dat toch wat fijn stof deed opwaaien in onze theaters en gezelschappen.

Voorzitter Karel Gheysen (°1948, Ieper) licht toe: ‘Op dit moment telt Vlaanderen 217 door het VSP erkende preventieadviseurs, waarvan er 16,5 actief zijn binnen de sector van de podiumkunsten. In 1982, het jaar van de eerste officiële waarnemingen en registraties, waren er nog maar drie, waaronder ikzelf. Tijdens ons eerste congres, in 1987, werd door de Vlaamse theaters en door het vsp het zogenaamde “verdrag van Westouter” ondertekend. Daarin werden de krachtlijnen van een preventiebeleid uitgezet. Na twintig jaar is het tijd voor een evaluatie.’

De opleiding van professionele veiligheidsadviseurs voor het theater heeft bij het vsp in de loop der jaren een grote evolutie doorgemaakt. Aanvankelijk bestond die uit de tweedaagse cursus *Van brandblusapparaat tot nooduitgang* en een workshop brandschermen (sic!). Wie deelnam kreeg een attest en genoot in het beste geval enig aanzien als vrijwilliger bij een lokaal amateurgezelschap.

‘Verloning was er meestal niet,’ herinnert Gheysen zich, ‘en de risico’s waren veel kleiner dan nu het geval is. Ik herinner mij een enkel incident in Maldegem in 1990, toen het stadsbestuur met een mimevoorstelling de plaatselijke meteorietinslag van tien jaar daarvoor in herinnering wou brengen. Alles werd afgeblazen op basis van een negatief veiligheidsrapport van wijlen Roger Van Impe, onze specialist in openluchtspettakels. De afgelasting van het pausbezoek in 1994 was voor ons uiteraard ook een zwarte periode. Dat heeft ons veel potentiële leden gekost.’

De kentering kwam in 2002, na het bekende gijzelingsdrama in een theater in Moskou. Karel Gheysen blikt met gemengde gevoelens terug. ‘Het hek was toen echt van de dam. De vraag naar adviseurs was veel groter dan het aanbod en ik geef toe dat we toen wat fouten gemaakt hebben. De mensen die op dat moment de theaters moesten bijstaan qua veiligheid waren niet altijd voldoende door ons gescreend. Sommige huizen hebben nu nog altijd een ex-paracommando, een bodybuilder of een ontslagen Securitasmedewerker in dienst. Dat aantal neemt gelukkig jaarlijks af.’

Maar er is nog meer kritiek. Veel kandidaat-adviseurs haken af omdat ze het schriftelijk examen te zwaar vinden en het praktijkgedeelte (in een geblokkeerde lift) te stresserend. Gheysen relativiseert: ‘Het klopt dat de cursus *Diverse risico’s en calamiteiten* bij grondig instuderen tot eestoonissen kan leiden. Die wordt dus volgend jaar vervangen door een hoorboek over ziekteverzuim. Ik vermeld hierbij in één adem ook onze brochure over elektrosmog, die men als vsp-lid gratis kan downloaden via onze website.’

Opvallend in het jaarverslag is de aandacht voor ‘groene’ preventie. Het Syndicaat werkt samen met hun informaticus en webmaster Karel Gheysen jr. (°1970, Ieper) aan een computerprogramma dat de CO₂-uitstoot van een voorstelling berekent. Het project zou al met succes proefdraaien in een aantal theaters in het Ruhrgebied.

Het vsp probeert al sinds jaar en dag een beter statuut voor zijn adviseurs af te dwingen. De voorzitter betreurt de huidige situatie: ‘De CAO Podiumkunsten heeft nog altijd geen functieclassificatie voor onze mensen. Ze zitten gewurgd tussen gebouwbeheer, grime en horeca. Deze toestanden versterken eenduidig het toenemend onveiligheidsgevoel bij het theaterpersoneel, het publiek en de artiesten. Dit moet door sociaal overleg opgelost worden. oKo heeft zich al bereid verklaard tot een verkennend gesprek, bij voorkeur aan de kust.’

De organisatie is ten slotte ook vragende partij om nauwer betrokken te worden bij het kunstenbeleid. Het meest opgemerkte voorstel is om bij iedere adviescommissie een preventieadviseur te benoemen. ‘We stellen vast dat er bij elke recente advies- en beslissingsronde grote en vaak ondoordachte risico’s worden genomen naar de artistieke praktijk toe. Het vsp kan daarbij een constructieve en bemiddelende rol spelen. Onze ervaringsdeskundigen zouden als een soort airbag kunnen functioneren tussen de commissies en de minister. Voorlopig houdt men de boot af, maar wij zijn, zoals het hoort, standby’, aldus een glunderende vsp-voorzitter. ©